

SALOME
BODINO

SINDROM
SLOMLJENOG
SRCA

Prevela s francuskog
Maja Mihajlović Mirković

■ Laguna ■

Naslov originala

Salomé Baudino

LE SYNDROME DES COEURS BRISÉS

Copyright © Le Syndrome des coeur brisés, Editions de
l'Observatoire / Humensis, 2021

Published by arrangement with Lester Literary Agency
& Associates

Translation copyright © 2022 za srpsko izdanje, LAGUNA

SINDROM
SLOMLJENOG
SRCA

UVOD

1

Potrebno je osam minuta i dvadeset sekundi da sunčeva svetlost dodirne Zemlju. Tri sekunde da se uspostavi telefonska veza. Računajte da je testenini koju ste ubacili u vrelu vodu uglavnom potrebno osam do trinaest minuta da dostigne mekoću koja će prijati vašim nescima. Dva sata da svarite loše vesti. Sedam minuta da operete zube. Sat hoda da stignete od Bulevara Fij di Kalver do Jelisejskih polja. Kolinu Paelu treba dva minuta i pedeset jedna sekunda da opravda američku objavu rata. Otprilike pet minuta da doživite orgazam. (Dvanaest, ako ste u društvu.) Biće dovoljna dva ili tri ručka da vam kolega postane drug. Zatim tri sata neprekidnog razgovora da postane prijatelj. Oduzmite tome sat vremena ako ste pijani. Potrebno je pet minuta da se posvađate s majkom. Tri da je raznežite, ako ste vešti (mada je osobama mlađim od tri godine dovoljan samo minut).

Vreme za zaljublivanje, s druge strane, ne može da se izračuna. Zaljubiti se, to je kad ne primetite da je vreme stalo. Kad je Lola stigla, Viktoru je bilo dovoljno desetak minuta da je primeti.

Dva da smisli kako da joj pride. Jedan da je u odgovarajućem trenutku prekine u razgovoru.

U sekundi kad je Viktor ugledao Lolu – zapravo je reč o milisekundi: deliću sekunde od nula zapeta šest, šest, šest, šest, sedam, pet – apsolutna istina je izbrisala svaki deo planete na koji je njegova noga kročila.

Jednom u životu stigao je na vreme.

2

Mada je uspeo da iskoristi svaki kvadratni metar, Viktor je živeo u minijaturnom stanu. Kad se Lola doselila, nije joj bilo lako da se smesti. Bilo je teško složiti odeću u kuhinjske ormariće. U njima su već svoje mesto našli šerpa, tiganj, dva pribora za jelo, dve vinske čaše, jedna šolja, druga je bila slomljena, i sve Viktorove gaće koje nisu stale u plakar. (Oduvek je živeo sam, ali je voleo da ima sve predmete u paru.) Oboje su bili apsolutni početnici u umeću zajedničkog življenja, ali – za razliku od mnogih – bili su nadareni za jednostavan život.

Lola je našla kutak u koji je smestila komodu s fiokama da tamo poređa svoje registratore, a ako paru ne smeta da često preskače stvari na podu, biće srećan. Ne bismo znali da kažemo da li su Viktor i Lola *dugo* zajedno. Činilo se da njihova ljubav vodi odvojen život, kao da štedi energiju. Viđali su se ujutru pa uveče, i njihovi zasebni životi su se stopili u celinu, pa bi kad on pomisli da joj poželi *dobro jutro*, ona to izgovorila, osmeh na licu jednog ocrtavao bi se na licu drugog, često bi zamenili ručak a da ih to nimalo nije čudilo. Izgledali su imuni na umor, nisu poznavali ljubomoru, samo se jednom čuo zvuk pritužbe, i to zato što se Viktor spotakao o Loline registratore i polio malo mleka po klavijaturi.

3

Viktor, koji je propustio priliku da predaje muzičko u srednjoj školi (jer je procenio da je to *deprimirajuće*), prihvatio se zadataka da drži privatne časove grupi učenika različitog uzrasta, jednima kako bi se oslobodili straha i drugima kako bi razvili sposobnost *slušanja i deljenja*. Zasad je uspeo da privoli dva para roditelja da učestvuju u njegovom projektu. Prvi par, potresen potpunim nedostatkom sinovljevog talenta, prisiljavao ga je da upiše petu godinu klavira (imao je devet godina). Drugi par, očajan pred spektakularnim ćerkinim egoizmom (sedam godina, neosetljivo dete sa savršenim sluhom), upisao ju je jer je bila kažnjena u muzičkoj školi. Viktor nije očajavao zbog toga kako se sve odvija u njegovom životu. Kad bi ga sreli, njegovi stari prijatelji bi uvek bili iznenađeni kad čuju čime se bavi, jer su to odmah mešali, skoro kao da su se dogovarali, sa socijalističkim trendom, tako da su pričali drugim starim prijateljima: „Hej, naleteo sam na Viktora, bavi se politikom.“

Rano je otkrio ljubav prema muzici, i bio je, zaista, u nekim periodima kreativnosti veoma uspešan. U srednjoj je, na primer, sakriven iza montažnih blokova da bi pušio, završio rok operu sa gotskim prizvukom, koju bi rado izveo na pozornici

da ga nisu sprečili savetnici za izbor zanimanja (i tako umiru određena zanimanja; u dopisnoj knjizi).

Srećom, Viktorovi roditelji su bili oduševljeni njegovim darom. U muzičkoj školi Viktor je bio pametan takmičar. Pred njim je bila lepa budućnost (bio je originalan, maštovit, disciplinovan), ali je ustuknuo pred prezirom konkurencije, bio je pomalo lenj i zazirao je od džetlega (ne, Viktor nije bio prvak na svetskom takmičenju).

Pokušao je da živi od svog talenta – obećao je sebi da neće zavisiti od drugih kad je shvatio da su šanse sedamdeset pet posto da će napredovati samo do profesora flaute – ali morao je da prizna da je izgubio deo sebe koji mu je duša jednom darovala.

Tako da je Viktor, prekrštenih ruku, provodio život ponavljajući učenicima Betovenovo mi-re-mi-re-mi-si-re-do-la.

4

Taj ležerni ritam dopadao se Loli. Doktorantkinja filozofije, dane je provodila pišući disertaciju a da nije definisala ni predmet istraživanja, i dajući časove algebre razočaranim gimnazijalcima koji su gubili nadu kad treba sabrati x i y . Osim toga, u njoj se pojavilo nešto mnogo mističnije. Lola je ubedila sebe da će ako uspe da preda rad na vreme, njen otac biti u potpunoj remisiji i rak mu se više neće vratiti. Bilo je prekasno da sad to porekne. To vraćanje se odigravalo unutar nje (i protiv njene volje). I svaki put je otvarala laptop sa istom strepnjom, kao da je počinjala operacija na otvorenom srcu. Često je mislila da nema dovoljno vremena i zbog toga je bila pod stresom. Ali više nije bilo izgovora. Usredsredila se na sebe kako bi uspostavila ravnotežu.

Trenutno nije bila zabrinuta za Viktora. I dalje se podsmevao bezobzirnim roditeljima, neisečenim noktima, nenaučenim lekcijama. Preusmeravanje ambicije nije narušilo njegova uverenja. Tužni mladić je buntovnik koji u sve sumnja. Ali nada je bila njegov prvi politički akt. I Viktor je znao da će biti srećni.

Ovo duhovno stanje je u sebi svakodnevno negovao.

5

Viktor i Lola dakle nisu morali da se *upoznaju*. Već su se znali ili su se pak prepoznali. Isto tako su jedno drugom pribeležili mane, prilikom slučajnog uzdaha, pogleda, tek povišenog tona. Zašto trošiti energiju na osvajanje kad se može voleti bez iznenađenja? Bili su svesni svog luksuza. Instinktivno su se voleli. Bili su ispunjeni ko zna kakvim blaženstvom. Slučajno su jedno drugo usrećivali.

Ali eto, isto tako slučajno, nastaviće da se upoznaju.

PRVI DEO

1

Viktor je sedeo na sofi, pred televizorom, kao i uvek kad bi Lola ulazila u stan. Tačno je da je ovaj uređaj uvek uključen, ali je Viktor obično odvajao vreme da postavi sto, zapali sveću, voleo je da se oseti miris kuvanja (i voleo je da sve izrežira dok je čeka). Nju je radovala misao da je prisutna i pre dolaska.

Međutim, kad je te večeri Lola zatekla Viktora, ni prstom mrdnuo nije. Još gore, nije joj odgovorio kad ga je dozivala, nije ni okrenuo glavu ka vratima koja je Lola dvaput zalupila pre nego što je ušla. Stala je ispred Viktora, koji ju je najzad primetio: „O, ljubavi, to si ti, izvini, ovo je potpuno ludo, pogledaj!“

Lola je pogledala u ekran. Bio je to Viktorov TV dnevnik u osam sati. Lola je mrzela da gleda taj program. Bilo joj je neugodno. Svakog dana *pametni* TV dnevnik učitava naslove sličnog sadržaja (iskopane ko zna odakle na osnovu pretraživanja na internetu) koji bi odgovarali osobi koja je poslednja uključila televizor. Tako je svaki gledalac urednik, da tako kažemo, svog TV dnevnika.

„Dobro znaš da to mrzim. Osećam se kao da ti kopam po mozgu.“

„Ne, stvarno, pogledaj. Ovo je potpuno ludo.“

Lola je uzdahnula pa sela pored Viktora.

2

„Sa mnom je Mišel. Dobar dan, Mišel.“

„Dobar...“

„Mišel, vi ste pedesetsedmogodišnja ugostiteljka iz Sent Enjana u Loar i Šeru i odlučili ste da sve ostavite kad ste kupili *Tajmvajz*, ispričajte nam.“

Pred ulazom u svoj restoran energična žena se obratila kameri:

„O, ubiće me ćerke. Misle da je to recimo kao upoznavanje nekoga na internetu. To ne uspeva. Šta vi mislite?“

„...“

„Ali tačno je da mi je *Tajmvajz* promenio život. Slušajte. Neću vas lagati. Alen i ja smo u braku trideset tri godine pa smo ponekad zadovoljni i kad se kasno vratimo kući, znate! Ali otkad smo saznali da nam preostaju još tri godine da uživamo zajedno, želimo da ih potpuno iskoristimo. E, da smo imali...“

„Uzbudljivo, Mišel. Zaista uzbudljivo. A možete li nam reći kako je to uticalo na vaš život?“

„Pa, odlučili smo da restoran prepustimo porodici i da obidemo svet.“

Zaintrigirana njegovim oduševljenjem, Lola je posmatrala Viktora. Dirljivo je da ga tako iznenada zanimaju ljudi na

zalasku života. Smrt nije bila predmet čestih rasprava, ali na kraju krajeva, Viktor nije jedini koji se zapitao da li raj i pakao postoje. Dete ateista, nikad se nije pomirio s tim što nije kršten. Ako raj garantuje mirnu savest, i on bi voleo da ima ulaznicu. Tek se nedavno Lolin otac oporavio od raka želuca. Lekari su više puta iskazali svoj optimizam i malu verovatnoću da će doći do recidiva, ali zbog toga nije bila manje uznemirena. Viktor je bio tu, obožavao je tasta. Nije bilo toliko očigledne naklonosti prema Lolinoj majci, ali on je filozofski posmatrao njihov odnos, kao kad jedete čokoladicu sa dva ukusa a volite samo bananu.

Podrazumevalo se da je Lola krštena kad je imala godinu dana.

3

„Još samo tri godine živećete u ljubavi, Mišel, možemo zamisliti koliki je to šok! Da li razmišljate šta će se desiti?“

Mišel se rastužila. Nije se pomerila: „Ne... Kako ne znamo tačno pod kakvim će se okolnostima brak završiti, kažemo sebi da ćemo živeti u sadašnjosti, a onda će onaj ostavljeni moći da se vrati da radi u restoranu s porodicom...“

„Baš ti je vesela emisija“, rekla je Lola. „Prelazimo na smrtnu presudu ili kolektivno samoubistvo? Nisam baš najbolje razumela njihov plan.“

„Hvala, Mišel. Vratićemo se da saznamo novosti o vama. Možemo li da vam pošelimo nešto posebno, Mišel?“

„O da! Da se neću ja vratiti da živim ovde!“, uzvignula je Mišel čudno se smejući, i onda je Viktor isključio televizor.

„Hvala ti, ljubavi, na ovom radosnom trenutku. Idem da spremim večeru.“

Viktor je uhvatio Lolu za ruke. Nešto novo mu je zasjalo u očima. Bolje rečeno, nešto novo se *rasplamsalo*. Uzbudjenje je

upravo ponovo blesnulo u Viktorovoj rožnjači. Bio je to znak kratkog ali snažnog interesovanja (kakvo je imao za slikanje, trčanje, vegetarijanstvo, i mada ništa od toga nije potrajalo, naučio je da odlično kuva pirinač).

„Lola. Ne shvataš. Oni su upravo izmislili nešto revolucionoarno.“

„Da... dobro“, rekla je Lola pokušavajući da unese malo oduševljenja u svoju nezainteresovanost, „ko to – *oni*?“

„Ne znam! Gikovi!“

„Super! Zagrejaću vodu!“

Lola je ustala, ali ju je Viktor uhvatio za lakat da bi je privukao sebi.

„Lola! Izmislili su uređaj koji može da izračuna koliko će nečija veza trajati!“

„...“

„...“

„Okej. Kako to misliš koliko će nečija veza *trajati*?“

„Kažem ti da je neko izmislio uređaj koji može da izračuna koliko dugo će dve osobe ostati zajedno!“

„Dve osobe, zajedno?“

„Neki par.“

„Hvala. Zapravo mi govoriš da su 'gikovi' izmislili formulu da izračunaju tačan datum raskida?“

„Upravo tako.“

„...“

„Uređaj koji ne samo da može da utvrdi kada će se ljubavna veza okončati već i moguće uzroke raskida...“

„Je li?“

„U različitim kategorijama...“

„Izvanredno. Jer se ljubav deli na nekoliko kategorija?“

„Novac, porodica... I druge stvari... Na digitalnoj kartici...“

„A može li se znati zašto te to toliko oduševljava? Boli me.“

Viktor joj već dva minuta nije pustio lakat. (To je dugo za život lakta.)

„Ali... Zar tebi to nije fenomenalno?“

„Viktore, jesi li ozbiljan?“

„...“

„Dušo“, nastavila je Lola, „da li *stvarno* veruješ da jedan uređaj može da odluči kada će nestati osećanja?“

„Ne odlučuje. On *zna*.“

„Zato što ti misliš da se ljubav može izračunati?“

„Ali videla si! Zakasnila si, ali bile su još tri ovakve Mišel!“

„...“

„I čak jedan par koji se rastao upravo onog dana koji je kartica predvidela! I to u kategoriji koju je naznačio! 'Povratak bivše ljubavi'! Klasika...“

„Dobro... A zašto za to nismo čuli ranije?“

„Ne znam... Očigledno nije neka velika firma. Kazali su da je reč o nekom malom proizvođaču, ali da su preporuke učinile svoje.“

„Ma da...“

„Pitaću brata da li je i on video u svom dnevniku.“

„Viktore, volim te, ali prošlo je sedam dana otkako mi je *Eplov* sat najavio najgoru oluju koja se ikad desila, a nikad nismo ovako crkavali od vrućine.“

„...“

„Samo pokušavam da ti kažem, a pritom ne govorimo o moralu, da mašine nisu svemoguće.“

„A ako je to stvarno?“

„Bilo bi veoma, *veoma* ozbiljno.“

„Ili veoma, *veoma* lepo?“, navaljivao je Viktor.

„Zato što misliš da bi mogao da preživiš nakon mog odlaska...“

I poljubila ga je pa ustala da postavi sto. Viktor ju je obgrlio oko struka dok je pružala ruku da stavi maslinovo ulje. „Kako to misliš, *tvog* odlaska...?“

Pošto se trгла na iznenadni dodir, ispustila je bocu, koja se raspukla na podu.

„O, izvini! Nisam primetila da prilaziš!...“

Uznemiren Lolinom izjavom, Viktor je odagnao iz misli nezgodu koja se upravo dogodila.

„Nije to ništa, ljubavi. Taj kraj tepiha mi se ionako najmanje svidao.“

4

Ne možemo reći da je Viktor bio *komplikovan* (neka račun-ska operacija je *komplikovana*, neki nivoi u *Super Mariju* su *komplikovani*, spremanje jela, selidba, državni pregovori su *komplikovani*, ne i Viktor). Viktor je jednostavno bio naporan kad je povređen.

Njen odlazak? Ako je to rekla, znači da je o tome već razmišljala. Još gore, bilo je toliko očigledno da će ona otići da joj je to izletelo, kao kad zarobljena ptica izleti čim joj otvorite kavez.

5

Kad je dočekaao dvoje učenika u ranim popodnevnim satima, Viktor ih je obavestio da je promenio program. Izvadio je električnu klavijaturu na kojoj bi se deca smenjivala.

„Odštampao sam vam nešto novo, sedite.“

„Hvala bogu“, rekla je Zoe.

„Šta? Ali ja sam cele nedelje s tatom vežbao *Za Elizu!*“

„Već tri godine vežbaš, Luju“, rekao je Viktor.

„...“

„Danas želim da vam predstavim Erika Satija.“

„O ne...“

„Šta je bilo, Zoe?“

„Pa on je ćaknut.“

„Svi su oni ćaknuti. Okej?“

„Ma u redu...“

„Dakle, danas ćemo izučavati Satija.“

„Ja...“

„Da, znamo, Zoe, znaš ga napamet. Luju ćemo da pojednostavimo. Dakle, evo partiture *Uznemiravanje*. Odličan komad.“

„...“

„...“

„Ovo delo se izvodi između četrnaest i trideset pet sati, ali mi ćemo polako.“

„...“

„Ne brinite, delo se sastoji od jednostavnog ponavljanja motiva A, u trinaest taktova.“

„...“

„Dakle. Da biste osamsto četrdeset puta zaredom odsvirali ovaj motiv, biće dobro da se unapred pripremite, i u najvećoj tišini ostanete potpuno mirni.“

„...“

„Ne gledajte me tako. Nisam ja to izmislio. On je.“

Viktor je dva sata učenicima svirao *Uznemiravanja*, a njegova uznemirenost je polako prerasla u brigu.

6

Bilo je teško skrolovati po aktuelnim događajima a ne naleteti na objavu u kojoj se pominje *Tajmvaiz*. Ova interaktivna kartica (koja je veoma ličila na ličnu kartu) postala je „izazov“ spojen sa haštagom, i brojni Viktorovi i Lolini poznanici su objavljivali fotografije svojih rezultata na *Instagramu* i *Tviteru*. Mogli ste da vidite dva novinara *Liberasiona* kako im se zabranjuje ulazak u specijalizovanu fabriku kojoj je središte zvanično bilo u Lozani. Londonski *Gardijan* je objavio naslovnicu „Reč je samo o ljubavi“ kao odgovor na krijumčarenje lažnih kartica namenjenih da utvrde trajanje prijateljskih, profesionalnih ili porodičnih odnosa.

Viktor je odlučio da pozove brata. Nije bio tip koji ispituje – introspekcija je u njegovoj prirodi – ali je znao da bi Mark podelio svoje novo interesovanje. Nije se prevario. Iako je njegov brat uglavnom bio lojalniji banci nego ženama, posebno je cenio pitanja srca. Osim toga, Mark je bio opsednut najnovijom tehnologijom. Tome svedoče njegov auto, sadržaj njegove akten-tašne i gotovo sva njegova garderoba. Nedavno je upoznao mladu ženu u koju se mnogo zaljubio.

* * *

„Reci! Odmah sam razgovarao sa Žanom o tome. Nismo mogli da prestanemo da se smejemo.“

„Pa hoćete li probati?“

„Hoćemo.“

„Ali zar se ne plašite?“

„Ma ne, mi se volimo.“

Viktor je bio ubeđen da snagom volje može sve da postigne. Ali njegov pravi uspeh je to što je naišao na ženu koju voli, koja mu je draga u svakom trenutku, i njen pragmatizam i njena tvrdoglavost, njene sramežljive grudi i krive noge. Mogli bi da mu predvide neizbežnu smrt ili doživotnu robiju na šta neće moći da utiče: ali kad volimo, možemo svet da pomerimo. Ipak nije mogao da spreči da ga ne *zagolica* ta prisvojna zamenica ispred tog prokletog *odlaska*.

Da, Viktor je bio naporan jer je preterivao i njegova briga je prerastala u aktivnu tugu.

7

Krajem dana brat je pozvao Viktora da mu saopšti veliku vest: ženi se. Kad ga je Viktor pitao otkud ta iznenadna želja kad su razgovarali telefonom pre manje od tri sata, Mark je izneo argument koji mu se isprva učinio *nepobitnim*: „Četrdeset sedam godina.“

8

Da bi promenio naviku, Viktor je odlučio da ne uključuje televizor i po običaju je postavio sto za Lolu. Mark mu je pričao o aplikaciji čiji je algoritam omogućavao da saznaš šta bi neki korisnik želeo da jede za sledeći obrok (to je unelo revoluciju u život roditelja očajnih pred *pomfritom i testeninom* s kojima su neprestano bili u svađi), a Lola je uvek bila u azijskom raspoloženju. Otrčao je do gospodina Menga, vlasnika njihovog omiljenog kineskog restorana, odakle su uvek preuzimali i pakete iz brze pošte, tako da je kuvar znao ne samo koje je njihovo omiljeno jelo (knedle s rolnicama) već i koju kozmetiku i kakvu odeću vole (ambalaža sve otkriva).

Ako je postojala neporeciva istina, to je da gospodin Meng drži najbolji kineski restoran u kraju (najbolji kineski restoran u kraju se uvek nalazi na manje od dvesta metara od vas). Tako je on postao deo njihove svakodnevice i nisu mogli da prođu ulicom a da ne bace pogled ka izlogu. Najzad, nije se gospodin Meng mešao u život ljudi iz susedstva, već su susedi postali deo njegovog života.

Viktor i gospodin Meng su tako izabrali dve šangajske knedle, tri knedle sa škampima, tri kolačića od krabe u pikantnom

sosu, četiri pileće rolnice (naravno) i, ovo je već bilo *luckasto*, dodali su pedeset grama prženih nudli, kao i dve paste u soja-sosu. (*Oni su birali, jer ne možete birati bez gospodina Menga, možete predlagati, u najboljem slučaju.*) „Neka posebna prilika danas, gospodine Viktoro?“, pitao je Meng i Viktor mu je namignuo.

Na izlasku su na minut stali diveći se akvarijumu gospodina Menga, kako je to bio običaj. Istina, mogao je biti ponosan na svoja tri soma, dva japanska šarana i pet zlatnih ribica.

9

Lola se već vratila. Sedela je pred vratima i čekala Viktora, smešeći se koracima koje je čula da se približavaju – mora da je mnogo zaljubljena čim je pristala da živi na šestom spratu bez lifta, ali Lola je bila odlično raspoložena. Njeni časovi matematike su se proredili otkad su se pojavili digitroni s visokim performansama pa više nije bilo potrebe proveravati tablicu množenja, ali je upravo obavila uspešan razgovor za posao prodavačice s pola radnog vremena u jednom otmenom butiku na Velikom bulevaru.

Na ovaj korak Lolu je ohrabrio njen mentor Paskal Lozašmer. Trebalo je da se baci na pisanje disertacije a da je finansijske brige ne paralizuju od straha, i da nastavi da se hrani izazovima profesionalnog života. To bi nesumnjivo obogatilo njenu doktorsku disertaciju. I Lola je znala da je u pravu. Ali je prestalo njeno *ja* kad je počela da koristi *mi*. Pa joj je palo na pamet da je to što se trudila da vodi aktivan život uglavnom zato da bi izvukla Viktora iz njegovog pasivnog života.